

ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΣΚΡΙΒ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ ΠΡΩΤΟΥ ΠΟΥΡΓΟΣ

A'

Ἐν ὥρᾳ θερινοῦ κακύματος ἡ Ἰωάννα ἐκοιμᾶτο ὑπὸ γληνῶν καὶ τεταρχυμένον.

Νεζνίς, εἰσελθοῦσα ἀκροποδητὶ εἰς τὸν κοιτῶνα, ἡνέῳχεν
ἡσύχως τὸ δικτυωτόν, ἐξ οὐ τὸ βλέμμα ἔξετείνετο ἐφ' ὅλης
τῆς πόλεως καὶ τῆς πεδιάδος τῆς Γρενάδης· ἔξιόθεν αὐτῆς,
καὶ ἐπὶ τῶν ἑρειπίων τζαμίου τινός, ὑψοῦτο ἡ ἐκκλησία τῆς
ἄγιας Ἐλένης, ἀπέναντι δὲ αὐτῆς κῆπος, κατὰ τὸν γαλ-
λικὸν τρόπον, ἔξηπλου τὰ σύμμετρα αὐτοῦ τετράγωνα καὶ
τὰς ὀκταγωνίους δεξιμενάς του, ἐκεῖ ἔνθα πάλαι ποτε Ἐθαλ-
λον οἱ ὥραιοι κῆποι τοῦ Γενεραλίφ, μὲ τὰς ἐκκατονταετεῖς
σκιάς των, τὰ ἀφριζοντα ὕδατα καὶ τοὺς μιναρέδες, ἐφ' ὧν
ἐκυμάτιζεν ἡ σημαῖα τῶν Αθενερράχων.

"Ἡδη τὰ ἀρχαῖα ἀνάκτορα τῶν μαύρων βασιλέων ἔχροισι-
μενον ὡς ἐπαυλίς, ὡς ἀποχωρητήριον, καὶ μετ' ὅλιγον ἵσως
ὡς τάφος νεαρός γυναικός, ἥτις ἐκειμέντος, ὡχρὰ καὶ κατα-
βεβλημένη, ἐπὶ τῆς λυπηρᾶς αὐτῆς κλίνης.

Η Ιωάννα, κόρηςσα Πόπολη, ἵτο μόλις είκοσιπενταέτις, διὰ τὴν ἀπαράμιλλον δὲ αὐτῆς καλλονὴν ἐπωνομάσθη ἐν ταῖς αὐλαῖς τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Ἰσπανίας, ὑπὸ τῶν συγχρόνων καλλιτεχνῶν, ἡ Νεαπολίτης Ἀφροδίτη. Οὐδέποτε τίτλος ἀπενεμήθη δικαιότερον διότι παρὰ τὴν γοητευτικὴν αὐτῆς μορφὴν, τοὺς κανονικούς καὶ ἐντελεῖς χαρακτῆρας, ἥνου τὸ χαρίεν ἔκεινο μειδίαμα, πρὸς τὸ δόποιον οὐδεμία καρδία ἕδυνατο νὰ μένῃ ἀνάλγητος, τὸ ἄφατον ἔκεινο θέλγητρον τὸ ἐκ τῆς ψυχῆς δρυμώμενον.

Ούργινος ὥρκιστης, ἦν αἱ λύπαι δὲν ἀλλαιοῦσι, καὶ αὐτοὶ
ὁ γρόνος δὲν δύναται νὰ ἔξαφανίσῃ !

Καθ' ὃν χρόνον δὲ λαὸς τῆς Νεαπόλεως κατέβαλλεν ἀτελεστόρους προσπαθείας ὅπως ἀποσείσῃ τὸν Ἰσπανικὸν ζυγόν, δὲ κόμης καὶ ἡ κόμησσα Πόπολη μεγάλως διεκινδύνευσαν, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῆς, ἡ τόσον ἀσθενής κατὰ τὸ φαινομένον, διῆγειρε τὸν Θουμασμὸν ἀπὸ τῆς δραστηριότητος καὶ τοῦ θάρρους της κήρυξ ὁμοίαν, κυρία τῆς καρδίας της καὶ κολοσσικίας περιουσίας, ἀντικείμενον μυρίων περιποιήσεων καὶ λατρειῶν, μόνη αὐτὴ ἐφαίνετο ἀγνοοῦσα ὅτι ἦτο πλουσία, καὶ ὥραία... μόνη αὐτὴ τωράντει ἤδην κατέβαλεν περιφρονήσῃ τοιχῦτα προτερήματα ἐν εἴγεν ἀνάγκην νὰ καταστῇσῃ ἔστιν ἀγαπητήν!...

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταῦτην ἐλάφρος ἴδρως ἐκάλυπτε τὸ τοσοῦτον διαυγὲς καὶ γάριεν μέτωπόν της· τὸ στῆθος αὐτῆς καταθλιβόμενον ἀνέπαλλε μετ' ἀγωνίας, τὰ χείλη της ἐψιθύριζεν ὄνειρα. ἀκαταληπτον καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ὕπνου κεκλεισμένων ὄφθαλμῶν της ἐκυδίοντο δάκρυα ἐπὶ τῶν ὠραίων καὶ ὡχρῶν παρειῶν της· η νεᾶνις ἀφήκε κραυγὴν, καὶ ἐγο-

νυπέτησε πρὸ τῆς χλίνης, ἐφ' ἣς ἀνεπαύετο ἡ Ἰωάννα
Αὕτη ἔξύπνησε, καὶ ρίπτουσα περὶ αὐτὴν βλέψμα πληῆρες
ἀγαθότητος ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὴν νέαν αὐτῆς ἀσελφήν.
λέγουσα :

— Τι γένεθλεις;

— Ἀγ ! ἀνέκραξεν ἡ Ἰσαβέλλα, ὑπέφερες, Ἰωάννα ;

— Ναι, πάντοτε! ἀλλ᾽ ὅφες αὐτὰ καὶ ἂς διμιλήσωμεν διέσε... Ποῖος σὲ συνοδεύει;

— Δέν ἡξεύρω ... ἥθελον νὰ σου δημιλήσω ... ἀλλ᾽ ἀφοῦ σὲ παρετήρησα ... ἐλησμόνησα ... καὶ αὐτὸν τὸν Φερνάνδον τὸν μνηστήρα μου ... διότι τώρα ἐνθυμοῦμαι ὅτι ... δι' αὐτὸν εἰρχόμην ... εἶνε ἔξω καὶ ἐπίθυμει νὰ σὲ ἀποχαιρετίσῃ.

— Φεύγει!... ἀνέκραξεν ἡ Ἰωάννη, ἀνακυθήσασα, ἐνδιέπροκειτο, σήμερον μάλιστα νὰ συνεννοηθῷ μετά τεῦ πατρός του τοῦ δουκὸς τῆς Καρβαγγάλης διὰ τὸν γάμον σου!... καὶ διὰ τί ἀναχωρεῖ;

— "Α ! εἰπεν ἡ Ἰσαΐας μετὰ στε
εμπτος, ἡ ἀναχώρησις εἶνε μάλιστα

τῆς ζωῆς του.
— Πώς! μήπως δὲν τὸν ἀγαπᾶς;
— 'Απ' ἐναντίας ... δηλαδὴ ἔως τώρα ὅχι τόσον πολύ, δι-
ότι διά μόνος μου ἔρως, καθὼς ἡζεύρεις, εἶσαι σύ, ἀδελφή μου!...
'Αλλ' ἀναγνωρίζω τώρα δτι διά Φερνάνδος εἶνε εὐγενῆς νέος
ἕταρος καθοδία ... καὶ πιστεύω ἀφεύκτως δτι τὸν ἀγαπῶ.

— Ἀπὸ πότε πέλιχ;

— Απὸ σήμερον τὸ πρωὶ ... ἀφ' ἡς στιγμῆς ἤρνηθη νὰ μ.
νημένει

Καὶ ἡ μορφὴ τῆς Ἰσαβέλλας, ἐνέφαινεν εὐχαρίστησιν καὶ ὑπερηφάνειαν, ἵνα ἡ Ἰωάννα ζὲν ἤδην πάτο νὰ ἔσηγήσῃ τὸ αἰτιον. Ὁθεν διέταξε νὰ εἰσέλθῃ ὁ Φερνάνδος, νέος καὶ εὐειδῆς ἵππότης ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας, ἔχνθην ἔχων καὶ ώραιαν βοστρυχώδη κόμην, καὶ χαριέντως περιθεβλημένος ἐπενδύτην κυκνόχρουν καὶ ξῖφος, οὗτινος ἡ κεχρυσωμένη λαβή πλουσίως ἦν γεγλυψμένη. Εἰς τοὺς ἐκφραστικοὺς ὄφθαλμούς του διέλαμπεν ἡ Ἰσπανικὴ ὑπερηφάνεια, μετριαζομένη ὑπὸ τῆς χάριτος καὶ τῆς νεανικῆς ἀφελείας· ὁ πατήρ του, ὁ δουλὸς τῆς Καρβαγάλης, ἦτο ἐκ τῶν πρώτων ἀρχόντων τῆς Γρενάδης.

Ράχηιουργία δὲ τῆς αὐλῆς, καὶ ἡ ἴσχυς τοῦ Ἀντενάδα,
ὑπουργοῦ τοῦ Φερδίνανδου Γ', ἀπεμάκρυναν αὐτὸν πρὸ πολλοῦ
τῆς Μαρδίτης, καὶ διέκοψαν τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ στάδιον. Ἀ-
ποβαλλών εὗτω τὴν ἴσχυν του ἐπειθύμησε νῦν γείνη πλούσιος,
καὶ ἡ φιλαργυρία διεδέχθη τὴν φιλοδοξίαν του. Τὸ πάθος
ὑπὸ τοῦ παθούς παρηγόρεῖται. Οἱ δοῦλοι λατπὸν ὠνειροπόλει
διὰ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ νιὸν συνοικέσιον πλούσιον, καὶ ἡ Ι-
σαργέλλα ἔφαντο ἡ καλλιτέρα νύμφη τῆς Γρενάδης, εἰς αὐ-

τὸν μὲν διότι ἡτο πλουσία, εἰς δὲ τὸν Φερνάνδον, διότι τὴν ύπερηγάρα πα. Ἡ Ἰσαβέλλα δὲν εἶχε μὲν τὸ κάλλος τῆς ἀδελφῆς της, εἰς τὰς χυρίας μάλιστα ἐφαίνετο ὅχι εὐειδῆς· ἀλλ' εἶχε χάριτας καὶ θέληστρα, φυντασίαν. ζωηράν, εὐαίσθητον καὶ εὐκόλως ἔξαπτομένην, προτερήματα ἡ ἐλαττώματα ἀναπτυχθέντα παραδόξως ὑπὸ τῆς ἀνατροφῆς της, ἐπειδὴ διήγαγεν ὅλην αὐτῆς σχεδὸν τὴν νεότητα ἐντὸς μοναστηρίου!

Ἡ σιγὴ καὶ ἡ μοναξία παράγουσι τὰς σκέψεις καὶ τὰς ρωμαντικὰς ιδέας, δὲ κόσμος τούναντίν τὰς διαφθείρει καὶ τὰς ἔξαφνίζει. Ἡ Ἰσαβέλλα, ὡς ὅλαι αἱ νέαι ἀριστοκράτιδες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἔξελθουσα τοῦ μοναστηρίου, ἵνα ὑπαγδρευθῇ, κατ' ἀρχὰς ἀσμένως ἐδέχθη τὰς περιποιήσεις τοῦ Φερνάνδου, ἐπειδὴ ἐμπάθειν ὅτι εἴλκε τὸ γένος ἐκ μητρὸς ἐκ τοῦ Κίτ-δε-πιθάρ, τοῦ ἐραστοῦ τῆς Χειμένης, καὶ ἐφαίνετο εἰς αὐτὴν ὅτι τοιαύτη καταγωγὴ βεβχίως ἐμελλει νὰ παρέξῃ συμβεβηκότα καὶ ιστορίας τινὰς πολλοῦ λόγου ἀξίας· ἀφοῦ δὲ εἶδεν ὅτι δὲπόγενος τοῦ Κίτ περιωρίζετο ἀπλῶς ἵνα τὴν λατρεύῃ ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς της, νὰ ἐκφράζηται δὲ τοῦτο παρρησίᾳ εἰς αὐτὴν καὶ νὰ ζητῇ τὴν χειρά της παρὰ τῆς ἀδελφῆς της, συναινεοῦντος καὶ τοῦ πατρὸς του, δὲνθουσιοσμός της ἡλαττώθη κατὰ πολὺ.. Καὶ ὅτε τὸ συνοικέσιον συνεφωνήθη ἐκατέρωθεν ἀνευ βραδύτητος καὶ πρὸ πάντων ἀνευ προσκομιάτων, ἐνόμισεν ὅτι ὅλα ταῦτα δὲν ἔγειναν κατὰ τοὺς τύπους, ὅτι τὸ μυθιστόρημα τοῦ βίου της ἀπέτυχε καὶ ὅτι ἀπέσπασαν τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος. "Οθεν, καίτοι ἐκτιμῶσα τὰς ἀρετὰς τοῦ Φερνάνδου, ἐβλεπεν ἀδικφόρως προσεγγίζουσαν εύτυχίαν τοσοῦτον γαλήνιον.

Τούναντίον ὅμως συγέβαινεν εἰς τὸν μυηστηρά της, ἐπειδὴ οὗτος δὲν ἐβλεπε τὴν ὥραν, καθ' ἥν ἤθελον συμπληρωθῆσαι εὔχαι του· ἡ ὑπόνοια τοιχύτης ἀναβολῆς τὸν καθίστα μανιώδην. Καὶ ἐὰν μὴ παρενέπιτεν ἡ ἀσθένεια τῆς Ἰωάννας καὶ ἡ σχεδὸν ἀπελπιστικὴ αὐτῆς κατάστασις, δὲ γάμος ἐμελλει πρὸ πολλοῦ νὰ τελεσθῇ.

Καὶ ἐν τούτοις αὐτὸς οὗτος δὲν νεανίας, δὲν τοσοῦτον θερμὸς ἐραστὴς καὶ τοσοῦτον ἀγυπόμονος, παρητεῖτο ὅλων αὐτοῦ τῶν ἐλπίδων καὶ ἥρχετο νὰ ἀποχαιρετίσῃ τὴν μνηστήν του. Ματαίως ἡ Ἰωάννα προσεπάθει νὰ μάθῃ τὴν αἵτινα τῆς τοσοῦτον αἰφνιδίας ἀναγωρήσεως.

— Σοὶ ἀπαγορεύω νὰ δμιλήσῃς! ἀνέκραξεν ἡ Ἰσαβέλλα, τὸ ἀπαιτῶ χάριν τοῦ ἐρωτός μου. Σὲ ἀγαπῶ καὶ σὲ μόνον θὰ ἀγαπῶ, θὰ εἴμαι πιστὴ εἰς σὲ καὶ εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν, ἀν ἡ γρεία τὸ καλέσῃ, θὰ σὲ περιμένω· μὴ εἴπης ὅμως τίποτε εἰς τὴν ἀδελφήν μου· τὸ θέλω!

— Καὶ ἐγὼ τὸ ἀπαιτῶ, ἔλεγεν ἡ Ἰωάννα μὲ τὴν γλυκεῖαν αὐτῆς φωνήν, κρατοῦσα ἐκ τῆς χειρὸς τὸν γαμβρὸν τούτον, διστις διέλυε τὸν δεσμὸν αὐτὸν τῆς συγγενείας.

Ο Φερνάνδος κατωχρός καὶ τεθοριθμένος ἡτέντενεν αὐτὴν ἰκετευτικῶς, εύρισκόμενος κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὑπὸ τὴν ἀμεσον ἐπιρροὴν προσφιλοῦς ἀμα καὶ τυφαννικῆς δυνάμεως, τὴν ὅποιαν δὲν ἐτόλμαν νὰ περιφρονήσῃ, καὶ ἥδη ἡτοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ μετὰ τοῦ μυστικοῦ του, δόποταν τὸ ὄλεθρον τοῦτο καὶ ἀκατανόητον μυστήριον αἴφνης ἀπεκαλύφθη, πρὸς μεγάλην ἀπελπισίαν τῆς Ἰσαβέλλας, διὰ φυσικωτάτου καὶ ἀπλουστάτου τρόπου.

Ἐφάνη εἰς τὴν θύραν ἀνήρ μελανείμων, διστάζων ἐαν ἔπρεπε νὰ εἰσέλθῃ, δὲ κύριος Εμμανουὴλ Πέρικος, βασιλικός

συμβολαιογράφος τῆς Γρενάδας, ἐπιτετραχμένος τὰς ἀποθέσεις τοῦ δουκός τῆς Καρβαγαλῆς, διστις ἔφερε πρὸς τὴν κόμησσαν Πόπολη τὸ προικοσύμφωνον.

Ἡ Ἰσαβέλλα ἀνεσκίρτησεν. Ὁ Φερνάνδος ὥρμησε νὰ ἀρπάσῃ τὸν χάρτην, τὸν ὅποιον δὲ συμβολαιογράφος ἐπρότεινεν εἰς τὴν κόμησσαν ἀλλ' αὕτη ἐπρόφθισε νὰ τὸν λαβῇ καὶ τὸν διατρέξῃ διὰ τῶν ὄφθαλμῶν.

— Πολὺ καλά, ἔλεγεν, αὐτὰ εἶνε τὰ ἀρθρα τὰ διπέια συνεφανήσαμεν μετὰ τοῦ κυρίου δουκός... Ἡ προτὶς τὴν διποίαν ἔξασφραλίζω διὰ τὴν ἀδελφήν μου... Ἄ! εἶπεν ἐκπληγτομένη. — Καὶ ἐλαφρὰ ἐρυθρότης ἐκάλυψε τὰς συνήθιστας ωγράς πτησίας της. Ἄλλ' ὑπάρχουν καὶ ὅροι περὶ τῶν διποίων ποτὲ δὲν μαι ἀνέφερε! Τούς γνωρίζεις, Φερνάνδε;

— Ναι, κυρία! ὑπέλαθεν δὲνγενής νέος τραχιλίζων, διπάτηρ μου μὲ παρεκάλεσε νὰ σᾶς δμιλήσω περὶ αὐτῶν ἐγώ ἀπεπικήθην, καὶ ἐπειδὴ μὲ μόνην τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἔσιδε τὴν συναίνεσιν του, παρητήθη τοῦ συνοικεσίου· σᾶς ζητῶ λοιπὸν συγγράμμην διὰ τὸν πατέρα μου καὶ σᾶς ἀφίνω ὑγείαν.

Προφέρων τὰς λέξεις ταύτας ἡ φωνὴ του ἐξηγήσεις· ἀλλ' θταν ἡ Ἰσαβέλλα ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τὴν χειρα μετ' ἐκφράσεως ἀγάπης, δὲνθουσιοσμός της ἡλαττώθη κατὰ πολύ.. Καὶ ἐπειδὴ τὸ συνοικέσιον συνεφωνήθη ἐκατέρωθεν ἀνευ βραδύτητος καὶ πρὸ πάντων ἀνευ προσκομιάτων, ἐνόμισεν ὅτι ὅλα ταῦτα δὲν ἔγειναν κατὰ τοὺς τύπους, ὅτι τὸ μυθιστόρημα τοῦ βίου της ἀπέτυχε καὶ ἀπέσπασαν τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος.

Ἐνῷη ἡ Ἰωάννα ἐπεράτου ἡσύχως τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ συμβολαίου, δὲ κύριος Πέρικος κρατῶν γραφίδα, ἴστατο ὅρθιος καὶ σιωπῶν.

Φήμη διέτρεχε κατὰ τὴν πόλιν, ὅτι ἡ νέα καὶ ὀραία κόμησσα Πόπολη πρὸ πολλοῦ προσεβλήθη ὑπὸ στηθικῆς νόσου· ἀλλ' αὐτὴ μόνη ἀναμφιβόλως τὸ ἡγνόει, διότι παρημέλει πᾶν ὅτι ἡδύνατο νὰ παρατείνῃ τὰς ἡμέρας της. Καὶ τωόντι, ἐν ἀγνοίᾳ της καὶ σχεδὸν πκρά τὴν θέλησιν της, ἡ νεωτέρα αὐτῆς ἀδελφὴ τῇ ἐπεδαψίλειε περιποιήσεις, ἀποκρύπτουσα ὅμως πάντοτε ἐπιμελῶς τὸ αἴτιον, ἐπιθυμοῦσα, ἐὰν δὲν ἡδύνατο νὰ τὴν σώσῃ, τούλαχιστον, νὰ τῇ ἀποκρύψῃ μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τὸ ὄλεθρον πεπρωμένον της, ἀφοῦ σιιατρὶ τῆς Γρενάδας, καυχώμενοι ἐπὶ τῇ διαχρήσει των, ἀπεράνθησαν ὅτι ἡ κόμησσα δὲν θὰ ἐπέζει τῆς πτώσεως τῶν φύλων· ἦτο δὲ τότε Σεπτέμβριος. Διὰ τοῦτο δὲ διεύτενεν τῆς Καρβαγαλῆς, ἀνθρωπος προνοητικός προσέθεσεν εἰς τὸ προικοσύμφωνον τοὺς ἀκολούθους δύω ὅρους· α' ὅτι ἡ κόμησσα ὑπερχρεοῦτο νὰ μὴ συνάψῃ δευτερον γάμον, β' ὅτι ἐν περιπτώσει θανάτου ἀπασα. ἡ περιουσία αὐτῆς, ἡ ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ Νεαπόλει, ἤθελε μεταβῆε εἰς τὴν δευτερότεκνον αὐτῆς ἀδελφήν.

— Δὲν παραδεχόμεθα ποσῶς τοὺς ὅρους κύτους, ἀνέκρεξαν συγγρόνως οἱ δύο νέοι.

— Εἶνε παραλογοι καὶ ἀδύνατοι! προσέθεσεν ἡ Ἰσαβέλλα· Διατί νὰ δεσμευθῇ ἡ ἐλεύθερία σου; εῖσαι νέα, πρέπει νὰ ὑπανέρθησῃς ἐκ νέου, παρέχουσα εἰς τὸν σύζυγον τῆς ἐκλογῆς σου τὴν εὐδαιμονίαν. Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν κληρονομίαν, ὑπέλαθε, προσπαθοῦσα νὰ μειώσῃς· ἡ διαφορὰ τῆς ἡλικίας μας εἶνε τόσον μικρά, ώστε, καθὼς ἐλπίζω, θὰ ζησωμεν καὶ θὰ ἀποθάνωμεν ὅμοι.

Καὶ ταῦτα λέγουσα, τῇ ἀπέσπασε τὸ προικοσύμφωνον καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν Φερνάνδον, διστις σχίσας αὐτό, ἔρριψε τὰ τεμάχια τοῦ χάρτου ἐπὶ τοῦ τάπητος.

Η Ιωάννα παρετήρει τούς δύο νέους μειδιώσα, ἔτεινε πρὸς αὐτοὺς τὴν χεῖρα της, καὶ εἶπε μετὰ γλυκύτητος πρὸς τὸν συμβολαιογράφον.

— Κύρι Πέρικλε, λάβε τὴν καλωσύνην νὰ συντάξῃς ἐν ἄλλῳ ἀκριβὲς ἀντίγραφον καὶ νὰ μοὶ τὸ φέρης αὔριον. Πρὸς τὸ παρὸν ἔφησε μας, ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ νὰ μείνωμεν μόνοι.

— Αμα ὁ συμβολαιογράφος ἔξῆλθεν, οἱ μελλόνυμφοι ἐρρίφησαν ἀμφότεροι εἰς τοὺς πόδας τῆς Ιωάννας.

— Άκουσατε εἶπεν, ἀνεγείρουσα αὐτούς, ὃ γάμος σας πρέπει νὰ γίνηται μὴ μὲ εὐχαριστῆτε διὰ τοῦτο, προσεῖπε μετὰ ζωηρότητος, ἐπειδὴ οἱ ὅροι τοὺς ὅποιους μοὶ ἐπιβάλλουν, δὲν μὲ ἐπιχειρύουν καθόλου· ἐγὼ πρὸ πολλοῦ ὡραίσθην νὰ μὴ νυμφευθῶ πλέον· καὶ τὸν ὄρκον μου θὰ τὸν διατηρήσω. Ός πρὸς τὴν περιουσίαν μου, ὅσην ἡδουνάμην νὰ διαθέσω, τὴν ἔσωκα προτίκα εἰς τὴν ἀδελφήν μου, τὸ δὲ ἐπίλοιπον μέρος, τὸ ὅπειον εἶνε καὶ τὸ σημαντικότερον, δὲν ἔχω βεβαιότητα ὅτι ἀνήκει εἰς ἐμέ.

Οἱ δύο νέοι ἔστειζαν ἀπορίαν, ἢ δὲ Ιωάννα ἔξηκολούθητε βραχέως καὶ μετὰ συγκινήσεως,

— Εάγ ποτε εὑρεθῇ ὁ ἀνθρώπος, τὸν ὅπειον ζητῶ. δὲν ἡδυνθήτην ὅμως νὰ ἀνέρω, ὅλη αὕτη ἡ περιουσία ἀνήκει εἰς αὐτὸν· καὶ σὺ Φερνάνδε, ὁ φείλεις νὰ τὴν ἀποδώσῃ... Μοὶ τὸ δοκίμεσαι ἐμπιστεύομαι εἰς τὴν τιμήν σου· ἐὰν ὅμως δὲν εὑρεθῇ, ὅλη ἡ περιουσία μου ἀνήκει εἰς σέ, καὶ εἰς τὴν ἀδελφήν μου.

— Εξηγηθῆτε, σᾶς παρακαλῶ, ἀνέκραξεν ὁ Φερνάνδος.

— Αὐτὸς εἶνε μέγα καὶ φρικῶδες μυστήριον, τὸ ὅπειον σεῖς μόνοι θὰ μάθετε... ἀλλὰ πρέπει... Πρέπει πρὸ τῆς ἀδελφῆς, καὶ ὁ χωρισμός μας ἵσως πλησιάζει!... Μή μὲ δικασθόπτετε! ἀνέκραξε, βλέπουσα τὴν συγκίνησιν τῆς ἀδελφῆς της. Εἶνε μακρὰ διήγησις, καὶ δὲν ἡξεύρω ἐὰν αἱ δινάμεις μου θὰ ἀρκέσουν... Αλλ' ὅταν λάβω ἀνάγκην ἀναπαύσεως, θὰ σᾶς εἰδοποιῶ... τότε πάνω.

Καὶ ἡ κόμησσα ἤρξατο ὡς ἀκολούθως.

B'

« Η ἀδελφή μου καθώς καὶ ἐγώ, ἐγεννήθημεν εἰς Νεαπόλιν, ἐπαρχίαν τότε Ἰσπανικήν· στερηθεῖσαι δὲν ἐνωρὶς τῶν γονέων μας, ὑπεβλήθημεν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ θείου μας, τοῦ δουκὸς τῆς Αρκου, τοῦ ὅποιου τὴν εἰκόνα ώς λίαν γνωστήν, δὲν θὰ σᾶς περιγράψω. Νέος ἔτι ἐγρημάτισεν ἀντίστηλεὺς τῆς Νεαπόλεως, ἢ δὲ τραχύτης του ἐκίνησεν εἰς ἀπελπισίαν καὶ εἰς ἐπανάστασιν λαὸν δυστυχῆ, τὸν ὅπειον μετεχειρίζετο ως δοῦλον.

» Γιό τὴν κυβέρνησιν τοῦ συνέβη ἡ ἐπανάστασις ἐκείνη, κατὰ τὴν ὥπειαν ἡ ἀλιεὺς Μαζαντέλλος, βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀναγρευθείς, καὶ εἴτα σφαγεῖς ὑπὸ αὐτοῦ, ἐσύρθη εἰς τὸν ὄχετόν, καὶ τὴν ὄγδοην ἡμέραν, θλιβερὸν παράδειγμα τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ λαοῦ, ἐφέρθη ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν καθεδρικὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν χορὸν τῶν ἀγίων.

» Ο δούξ τῆς Αρκου, ἀναλαβὼν τὴν ἴσχυν του, σύτε ικνώτερος ἐγένετο, σύτε ἐπιεικέστερος. Η μόνη λύπη καὶ τὸ μόνον μάθημα, τὰ ὅποια ἔμειναν εἰς αὐτὸν ἐκ τῆς καταστροφῆς ἐκείνης, ἡτο διότι δὲν ἐφάνη ἀρκετὰ αὐτηρός· ἐδιπλασι-

ασε λοιπὸν τὰς σκληρότητάς του, τὰς ὅποιας ὀνόμαζε σωτηρώδεις. Τοῦτο ἦτο τὸ μόνον πολιτικὸν σύστημά του, ἐκτὸς τούτου, ἄλλο δὲν ἔγνωριζε· καὶ δὲ τέλος ἡ γενικὴ κατακρυψη ἡνάγκασε τὸν βασιλέα τῆς Ἰσπανίας νὰ διερίσῃ διάδοχόν του, ἀπεσύρθη στενάζων ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ κυρίου του, δὲ ποτοῖς δὲν ἀφησεν αὐτὸν ν' ἀποπερατώσῃ τὸ ἔργον του, τὸ δόπιον ἀνέλαβεν. Εἰς τὴν ἔξορίαν, εἰς τὴν ὥπειαν τὸν παρηκολουθησεν ἡ κατάρχη τοῦ λαοῦ, εἶχε τὴν συνείδησιν ἡρεμον καὶ γαληνιαίχν, ἀποτέλεσμα εὐχαριστήσεως ἐνδομέχου καὶ πεποιθήσεως ἐσωτερικῆς τοῦ καλοῦ, τὸ δόπιον ἐπράξε.

» Καθ' ἦν ἐποχὴν μᾶς ἐλαβε μαζύ του διθεός μας, ἀν καὶ ὀγδοηκοντούτης περίπου, ἷτο πάντοτε διαύτος κατὰ τὰ φρονήματα καὶ τὸν χαρακτῆρα. Δὲν ἐσυγχώρησε ποτὲ τὸν πατέρα μου, ἐπειδὴ ἐνυμφεύθη ἡνευ τῆς συγκαταθέσεώς του, καὶ ὡς ἐκ τούτου, σύτε θνήσκουσαν ἡθίλησε νὰ τίη τὴν μητέρα μου. «Ων δὲ τότε ἀπομεμονωμένος καὶ ἡνευ οἰκογενείας ἡ μᾶλλον μὴ ἔχων ἀφορμὴν νὰ ἔχασκῃ τὴν τυραννίαν του, ἀνέλαβε νὰ δώσῃ ςγωγήν, ὥποιαν αὐτὸς ἡθελεν, εἰς τὰς μικρὰς του ἀνεψιάς.

» Καὶ πρῶτον ἀπεφάσισε τὴν μὲν Ἰσαβέλλαν, τότε τριετῆ ἡ τετρακετῆ, νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸ μοναχήριον τῆς Εὐσεβείχς, τὸ δόπιον καὶ ἐπράξεν. «Εμὲ δὲ, ἐπειδὴ ἡμην μεγαλειτέρα κατὰ τινα ἔτη, ἐκράτησε πλησίον του, μὲ σκοπὸν νὰ μὲ ἀποκαταστήσῃ μίαν ἡμέραν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του.

» Θά διεξέλθω ταχέως τὰ πρῶτα τῆς ἡλικίας μου ἔτη ὡς λίαν θλιβερά, ἐπειδὴ μακρὰν τῆς ἀδελφῆς μου, τὴν ὥπειαν δὲν ἔθλεπον ποτέ, διότι ἡτο κεκλεισμένη ἐντὸς μεγαλοπρεποῦς ἀλλὰ θλιβερᾶς ἐπαύλεως, τῆς ὥποιας δὲν ἡδουνάμην τὰ ὑπερβῶ τὸν περίσσον, ἀνετρεφόμην μὲ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ πρὸ πάντων τοῦ θείου μου, τοῦ δόπιου δὲν θέα καὶ ἡ φωνὴ μοὶ ἐπρέξενον τρόμον. Ο δούξ τὸ ἔγνωριζεν αὐτὸς καλλιστα καὶ δὲν δυστηρεστεῖτο ποσῶς· ἀπ' ἐναντίας, ἔθλεπε πάντοτε μετὰ φιλαυτίας καὶ ἐνδομέχου εὐχαριστήσεως τὸν τρόμον, τὸ δόπιον ἐνέπνεεν. Ο φόρος ἡτο διαμόνη κολακείχ, πρὸς τὴν ὥπειαν ἡτο εὐαίσθητος καὶ διὰ τῆς δόποιας καθίστατο προσιτός, καὶ παρὰ τὴν θέλησίν μου, κατώρθωσα ν' ἀποκτήσω τὴν εὔνοιάν του.

» Μίαν μόνην ἡδονήν, μίαν διασκέδασιν εἶχον, τὸν μουσικοδιδάσκαλὸν μου, καλλιστὸν μουσουργὸν Νεαπολίτην, πεντηκοντούτην περίπου, τοῦ δόπιου δὲν θεούσικμός, αἱ πολλαὶ χειρονομίαι καὶ πρὸ πάντων διανηκη, διήγειρον τὸν γέλωτα ἐντὸς τῆς θλιβερᾶς ἐκείνης κατοικίας.

» Ο Γεράρδος Βρόσκης ἡτο ἀληθής καλλιτέχνης, μὴ στερούμενος πλεονεκτημάτων, σύχη ἡττον καὶ φιλαυτίας. «Αλλ' δέρως του πρὸς τὴν μουσικήν ἐτάρχετο τὸν ἐγκέφαλόν του· μόνον περὶ μουσικῆς ωμίλει, καὶ δὲν ἐπληγίσαζεν ἀνθρωπὸν εἰρήζον.

» Ήτο καυχηματίας καὶ διηγεῖτο πάντοτε ιστορίας ἀπιστεύτων τῶν συμβεβηκότων αὐτοῦ εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Εὐρώπης, περὶ τῶν μαρκησιῶν καὶ τῶν δουκισῶν, αἱ δόποιας ὑπῆρξαν μαθήτριαι του. «Ἐαν ἐπίστευε τις τοὺς λόγους του, δέρως τὸν παρεκίνει πάντοτε νὰ παραμελῇ τὴν τύχην του, δὲν δόποια πρὸ πολλοῦ ἥρχισε νὰ τοῦ ἀποδίδῃ τὰς ἰσα-ἐπειδὴ διαστοχής μόνην τότε περιουσίαν εἶχε τὴν εὐθυμίαν του, τὰς ὅμιλας του, τὸ μαζύ τοῦ περιουσιῶν ἐνδομέχον τοῦ καὶ τὴν φενάκην του τὴν τεραστίαν, δὲν δόποια ἀπετέλει τὴν εὐτυχίαν μου.

»Μίαν ήμέραν είσηλθεν εἰς τὸν κοιτῶνά μου παρὰ τὸ σύνθετο, χωρὶς νὰ ψάλλῃ τὸν παρετήρησα μετ' ἀνησυχίας.

»—Εἶσαι ἀσθενής, Γεράρδε; τῷ εἶπον.

»—Οχι, κυρία, ἀλλὰ μου συμβίνει μέγα δυστύχημα. Θέτεις, ἀξιώματα, τιμαί ... δὲν θὰ ζήσω μετ' αὐτάς ... καὶ ὅμως δὲν δύναμαι νὰ ἀποπειθῶ.

»—Τὶ τρέχει λαειόν; μήπως κάρματα μεγάλη κυρία ζητεῖς σὲ ἀρπάσῃ;

»—Καλλίτερον τούτου, εἰς βασιλεύς, εἰς αὐτοκράτωρ.

»Μοὶ διηγήθη τότε, ὅτι ὁ Τσάρος, Πέτρος ὁ μέγας, συνέλεγε τεχνίτας ἐξ ὅλης τῆς Εὐρώπης καὶ καλλιτέχνας ἐκ τῆς Ιταλίας. Ἡθελε νὰ σχηματίσῃ μουσικὴν διὰ τὰ τάγματα του καὶ διὰ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπρότεινον εἰς τὸν Γεράρδον, τὸν μηδὲν ἔχοντα, προσφοράς λίγαν ἐπωφελεῖς, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ρωσίαν.

»Δὲν ἐνόσυν εἰσέτι πόθεν ἐπήγαζεν ἡ λύπη του καὶ τὸ μελαχολικὸν αὐτοῦ θῆσος ἐστοχάσθη ὅτι ἐλυπεῖτο, διότι ἔμελλε νὰ μὲ ἀφῆσῃ ἀλλ᾽ ὁ Γεράρδος ἦτο τοσοῦτον εἰλικρινῆς, ὥστε μοὶ ἀφήρετε τὴν ὑπόνοιαν αὐτήν. Εἶχεν υἱόν, τὸν μόνον αὐτοῦ ἔρωτα μετὰ τὴν μουσικήν... παιδίον θελκτικόν, τὸ ὄποιον, κατὰ τὴν δυσλογίαν του, ἦτο τέκνον μεγάλης τινὸς κυρίας, μιᾶς πριγγιπίσσους, πρὸς τὴν ὄποιαν ἔδιδε μυθήματα μουσικῆς. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ὁ Γεράρδος ἦτο καλλιστος πατήρ, ὅτι ἐλάτερε τὸν μικρὸν Κάρολον, τὸν υἱόν του, καὶ ὅτι εὐχαρίστως ἐπροτίμα νὰ στερηθῇ ὅλων, καὶ αὐτῆς τῆς κιθάρας του ἀκόμη, διὰ νὰ τῷ προσφέρῃ παιγνίδια ἢ νέον ἔνδυμα. Ἄλλ' ἐπίσης ἀναντίρρητον ἦτο, ὅτι τὸ ταλαίπωρον παιδίον ἔπασχεν, ὅτι ἦτο κράσεως ἀσθενοῦς, καὶ ὅτι ὁ ηλιος τῆς Νεαπόλεως ἦτο ἀναγκαῖος εἰς τὴν ὑπαρξίαν του. Ἰδού πόθεν προήρχοντο οἱ φόβοι τοῦ Γεράρδου. Νὰ φέρῃ μαζύ του τὸν υἱόν του ὑπὸ τὸν παγετώδη οὐρανὸν τῆς Ρωσίας, ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς νὰ τὸν ἐφόνευε! Νὰ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ αὐτόν, ἦτο ἀδύνατον! Εἰς ποῖον νὰ τὸν ἐμπιστευθῇ; ποῖος θὰ ἐλαύνει φροντίδα περὶ αὐτοῦ; τί θὰ ἀπεγίνετο; ... καὶ ὁ δυστυχῆς ἔκλισις ... καὶ ἔκλισιν καὶ ἔγω, βλέπουσα δάκρυα ἐπὶ τῆς μορφῆς ἔκεινης, ἡ ὄποια συνήθως μοι ἐποξένει τόσην χαράν.

»Τὴν ήμέραν ἔκεινην, κατ' εὐτυχίαν, ἦτο ἡ ἑσπέρη τοῦ δουκὸς τῆς Ἀρκου, καὶ τὸ ἑσπέρας, τὸ ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη, ἀν καὶ ἡμην τότε μόλις δεκαετής, διθεῖος μου μὲ εἴπε μὲ τὴν φοβεράν του ἔκεινην φωνήν, ἡ ὄποια μὲ ἐπάγονε πάντοτε ἐκ τοῦ τρόμου. "Ελα, Ιωάννα! διασκέδασέ με! τραγούδησε μου μίαν βαρκαρόλαν.

»—Ναί, κυρία, ἀνέρχεται μετὰ ζωηρότητος ὁ Γεράρδος, τὸν ὄποιον ἡ μουσικὴ ἔκκυνε τὰ πάντα νὰ λησμονῇ. "Ἄς τραγῳδήσωμεν τὸ ἄσμα τοῦ Πόρπορα «Ω εὐτυχῆς ἀλιεῦ».

»Ο θεῖος μου συνέσπασε τὰς ὄφρους ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἀποστασίαν τοῦ Μαζανιέλλου δὲν ὑπέφερε νὰ ἀκούῃ τὴν λέξιν: ἀλιεῦς. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ εἰς τὴν διωδίαν τοῦ Πόρπορα ὁ εὐτυχῆς ἀλιεῦς ἐτελεύτα ναυαγῶν, ἡ εὐτυχῆς αὐτη λύσις μαζίλων, ἡ ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὄποιον ἔψαλλον, ἐπροξένησε τόσην εὐχαρίστησιν εἰς τὸν θεῖον μου, ὥστε ἀνεφώνησε,

»—Εὔγε! εὐγε! Ζήτησέ μου ὅτι θέλεις, τὸ παραχωρῶ διὰ τὴν ἑσπέρην μου.

»Ἐρρίθην εἰς τοὺς πόδας του, ἵκετεύευσα αὐτὸν νὰ παραλάβῃ πλησίον του καὶ νὰ ἀναθρέψῃ εἰς τὴν ἐπαυλήν τὸν μικρὸν Κάρολον, ὁ ὄποιος ἦτο σχεδὸν συνυπήλικός μου. Περιμέ-

νων τὴν ἀπάντησίν του ὁ Γεράρδος δὲν ἐτόλμα νὰ ἀναπνεύσῃ καὶ ἔγω, ωγρὰ καὶ ἀγωνιῶσα, ἔτρεμον ὅλη ... Ὁ θεῖος, θελγθεὶς ἀναμφιθόλως ἐκ τοῦ τρόμου μας ἀπήντησε μετὰ γλυκύτητος ἀσυνήθεος:

»—Ο εὐγενὴς Ἰσπανὸς τηρεῖ τὸν λόγον του, θὰ τηρήσω τὸν ἰδικὸν μου. Ὁ Κάρολος ἀπὸ τοῦτο εἶνε ἐκ τῶν τῆς οἰκικῆς, τὸν θέτω ὡς ἀκόλουθον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σου.

»Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς παραστήσω τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Γεράρδου. Ἀνεχώρησεν εὐτυχῆς καὶ ἡσυχος· ἐν διεστήματι τριῶν ἐτῶν μῆς ἔγραψε τακτικώτατα. Ἐπέτυχε θυματίως εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ρωσίας. Ἡ δὲ σύζυγος τοῦ μεγαλού Πέτρου, ἡ αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη, ὧνόμασεν αὐτὸν ἀρχιμουσικὸν τῆς ἐκκλησίας της, καὶ τὸν προσέλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της. Ἀλλὰ τὸ τέταρτον ἔτος ἐπαυσε νὰ μας γράψῃ. Υπέκυψεν ἀρά γε εἰς τὴν τραχύτητα τοῦ κλίματος; ἢ ὁ ἔρως, ὁ ὄποιος πανταχοῦ ἐμπόδιζε τὴν εὐτυχίαν του, τὸν παρεκίνησε νὰ ἀρπάσῃ πάλιν ἡγεμονίδα Ρώσιδα. Τοῦτο ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀνακαλύψωμεν, διότι ἔκτοτε δὲν ἐλάθομεν εἴδησιν περὶ αὐτοῦ, καὶ δὲν ἡκούσθη πλέαν νὰ δηλώσῃ περὶ τοῦ δυστυχοῦς Γεράρδου, τοῦ μουσικοδιασκάλου μου.

»Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ὁ Κάρολος ὁ υἱός του, ἀνετρέφετο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ θείου μου, καὶ ἔγω ἡμην γετεύμανέν καὶ ἔμπλεως χαρᾶς διὰ τὸν νέον μου ἀκόλουθον ἀνέκτησεν ἐντελῶς τὴν ἀσθενῆ καὶ κλονουμένην ὑγίειάν του, τὸ ἀναστημά του ἀνεπτύχθη. Καὶ τοι δὲ νεώτατος εἰσέτι, οἱ χαρακτήρες του ἔξεφραζον τόσην εὐγένειαν καὶ κανονικότητα, ὥστε ὁ διδάσκαλός μου τῆς ζωγραφικῆς, ὁ κύριος Λάσκας, ζωγράφος διακεριμένος, τὸν ἐλάχιστον ὡς πρωτότυπον ὅλων τῶν ἀγγέλων, διὰ τῶν ὄποιων ἐστόλιζε τὴν αἰθουσαν τοῦ θείου μου, καὶ τὸ ταλαίπωρον παιδίον ὑπεγρεοῦτο νὰ δέρχηται ὥρας ὀλεκλήρους πλησίον του, ἀντὶ νὰ παιζῇ καὶ νὰ τρέχῃ εἰς τὸν κῆπον. "Αλλως τε, ἀπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Ἀρκου μέχρι τοῦ τελευταίου ἀνθρώπου τῆς ἐπαύλεως, ὅλοι, ἐκτὸς ἐμοῦ, καθίστων λίγαν ἐπαισθητήν εἰς αὐτὸν τὴν θέσιν του. Μετριόφρων καὶ καρτερικός, ἐσιώπα, καὶ δὲν ἐμεμψιμόρει ποτὲ ἐνώπιόν μου, οὐδὲ ἔκλισιν ἐπὶ παρουσίᾳ μου, ἀλλ' ἐνίστε ὑψώνων τοὺς μαύρους τοῦ ὄφθαλμούς πρὸς τὸν οὐρανὸν ἔξεφραζεν ἀνεξήγητον λύπην καὶ ὑπερηφάνειαν.

»Εύρισκετο προσέτι εἰς τὴν ἐπαυλήν καὶ ἀλλος πρόσωπον, περὶ τοῦ ὄποιος ἀνάγκη νὰ σᾶς δηλώσῃ, ὁ γραφεὺς τοῦ θείου μου ὁ Θεοβαλδός. Σέκης, νεός μὲν καρδίαν καὶ προτερήματα, ἀναδειγθεὶς ἔκτοτε ἀξιος τῶν κατόπιν βαθμῶν, τοὺς ὄποιους ἀπαλλάξεις μετέπειτας ἔκπληκτος τοῦ χωρίου, τοῦ διηγέρθη ἡ ἐπιθυμία τῆς σπουδῆς. Προσικιμένος μὲ σταθερῶν καὶ ἀκλόνητον θέλησιν, φιλόθρητος καὶ ἔγων πεπειθησιν εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν, ἐγκατέλιπε τὴν αὐλήν της μυτρός του καὶ ἀφοῦ ἔφθασε πεζὸς εἰς τὴν Νεαπόλιν ἔγεινε Λαζαρόνος καὶ ἀχθοφόρος, καὶ τὰ χρήματα, τὰ ὄποια ἔκρεδιζε τὴν ήμέραν μετεχειρίζετο διὰ νὰ πληρώνῃ τοὺς διδάσκαλους του τὸ ἑσπέρας. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἔκυπτε ἐπὶ τῶν βιβλίων, καὶ τοισυτοτρόπως ἔξηντλησε τὰς δυνάμεις καὶ τὴν ὑγίειναν του. Ογρές, ισχνός, μὲ σψιν μαρχμάνενην καὶ μέτωπον ρυτιδωμένον, ὁ Θεοβαλδός μόλις ἦτο τότε εἰκοσαετής, ἀλλ' ἐφαίνετο ἔξηκοντούτης. "Αν καὶ πολυμάχης, καὶ ἀριστος ἴστορικός καὶ θεολόγος ἔδεχθη θέσιν γρα-

φέως παρὰ τῷ θείῳ μου "Αρκψ τῇ συστάσει φίλου του, διότι
ήτο ἄγνωστος εἰς Νεάπολιν. Τὰ τριακόσια δουκάτα τὰ ὅποια
ἐκέρδιζεν ἔστελλε πρὸς τὴν μητέρά του καὶ ἔμενε εἰς τὴν Θη-
βεράν αὐτὴν ἐπαυλιν, ὅπου αἱ ἐργασίαι του περιωρίζοντο εἰς
τὸ νὰ γράφῃ καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ θείου μου καὶ νὰ μοὶ διδῃ
μαθήματα Γαλλικῆς καὶ Γερμανικῆς, τὸ δὲ ἐπιλογίον τῆς
ἡμέρας ἐκλείετο ἐντὸς τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἐπαυλίως. Εἰὰ νὰ
ἐργασθῇ.

»Κατηφής και σεβαρός, άλλα πλήρης εύπειρείς άχλονήτων και πεφωτισμένης, μόνος αὐτὸς ώμικει μετὰ συμπαθείας και ἀγαθότητος πρὸς τὸν Κάρολον, τὸν ὅπεισον ὅλοι μετεχειρίζοντο ὡς ὑπηρέτην, ἀν και ὡς ἀκόλουθος εἰς ἀριστοκρατικὴν εἰσίν. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος ἐκάθητο ὅρθις. Τὸ πρῶτον ἔτακτοποίει τὰ βιβλία και τὰ τετράδια μου, και ἐνόσῳ δ Θεοβάλδος μὲ ἐδίδασκεν, ἐκάθητο ὅπισθεν τῆς ἔδρας μου, προσεκτικὸς και σιωπηλός, περιμένων τὰς διαταγάς μου. "Ηπιος και συνεσταλμένος, δὲν ἔτολμα νὰ μοὶ διμιήσῃ περὶ τῆς εὐγνωμοσύνης του, άλλα τὰ πάντα μοὶ τὴν ἀπεδείκνυσ. 'Υπήκουε μετὰ προθυμίας εἰς τὰς ἐλαχίστας ἰδιοτροπίχας μου, μοὶ ἔφερε τὸ ἐργόχειρόν μου, τὰ χειρόκτια, τὸ ριπίδιον και κατὰ τὰς μεγάλας ἔστρατης ἐκράτει τὴν οὐράν τῆς ἐθητός μου.

»Χάρις εἰς τὴν ἐπιμέλειάν του τὰ ὡραιότερα ἀνθη τοῦ κή-
που ἐστόλιζον τὴν ἐστίχην μου ἢ ἔθαλλον ἐπὶ τοῦ στήθους μου.
Ο. Φειός μου δὲν ὑπηρετεῖτο τοσοῦτον καλῶς ὑπὸ τῶν εἰκοσι
ὑπηρετῶν του, ὅσον ἐγώ ὑπὸ τοῦ νέου καὶ ὠρκίου ἀκολούθου
μου! Υπερφραγνεύμην δὲ πρὸ πάντων διότι, ἀν καὶ παιδίον συ-
νηθίσμέννον νὰ ὑπακούῃ, ἡδύναμην καὶ ἐγώ ἀφ' ἔτέρου νὰ ἔξα-
σκῶ ἐπ' αὐτοῦ ἀπόλυτον δεσποτείαν, τῆς δόπισις ὅμως τὴν
βαρύτητα ἐμετρίζειν ἢ ἡλικία μου, ἐπειδὴ πολλάκις ἐλάμ-
βανον αὐτὸν ὡς σύντροφον τῶν διατκεδάσεών μου, καὶ κατὰ
τὰς ὠρκς τῆς διατκεδάσεως συχνάκις ἡ κυρία καὶ ὁ ἀκόλου-
θος ἐλησμόνουν τὴν ἀπόστασιν, ἡ δόπια τούς ἔχωριζεν.

»Μίαν ἡμέραν ἐνθυμοῦμαι, τὸν διέταξα νὰ παιξωμεν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς ἐπαύλεως τὴν σφαῖραν. Προχωροῦντες δὲ καὶ ὑπειθοῦσαρμοῦντες εὐρέθημεν χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσωμεν πλησίον ἀνθοδοχείον ἐξ οὐρανοῦ τῆς Βοημίας, θαυμασίως ἐπεξειργασμένου, ἐπὶ τοῦ ὅποιού ἦσαν κεχαραγμένα τὰ σίκσημα τῆς σίκσηνείας "Αρκου". Ο θεϊός μου, ὁ ὅποιος ἔδιδε μεγάλην ἀξίαν εἰς τὸ ἀνθοδοχεῖον ἐκεῖνο, μᾶς ἀπηγόρευσε ρητῶς, ὅτι μόνον νὰ τὸ ἐγγίζωμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ παρατηρῶμεν, ἐγὼ δύμως ποιῶσυντα ἀπροσέκτως τὸ ἐκτύπωσα διὰ τοῦ δικτύου, τὸ ὅπειον ἐκράτουν, καὶ ἔθρυσση τὸ ἀριστούργημα ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας μας. Κερχυνός ἐὰν ἔπιπτε, ἥθελε μὲ τρομάξει ὀλιγάτερον! ἔπεσεν ἐκ τῶν χειρῶν μου τὸ δικτύον καὶ ἐστηρίχθην σχεδὸν λιπόθυμος ἐπὶ τινος ἐπίπλου, ἐνῷ δὲ Κάρολος ἐσύναξε τὰ διεκσκριπτωμένα τεμάχια, ώς ἐὰν ἦδεν γάτο νὰ ὀψώσῃ εἰς αὐτὸ τὸ πρώτον του σγῆμα.

»Αἴρνης ἀκούσμεν εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον τὴν φο-
θερὰν φωνὴν τοῦ θείου μού, ἡ ὅποια ἔφθασεν εἰς τὰ ὕπα μου
ώς ή σαλπιγξ τῆς δευτέρας παρευσίας!... "Ω! βεβχίως ὁ τρό-
μος δὲν πρέπει τὸν θάνατον, ἀφοῦ εἶχε ἀρκετὰς δυνάμεις
διὰ γὰρ δουῆσω πρὸς τὴν θύραν.

»— Φύγε ! φύγε ! ἐφώναξα πρὸς τὸν Κάρολον.

»Ἐγώ εύρισκόμην κλεισμένη εἰς τὸ ὀωμάτιόν μου μὲ τὴν πεποιθησιν ὅτι ἡδυνάμην νὰ ἐμποδίσω τὴν ὁρμὴν τοῦ θείου μου νὰ μὲ φθάσῃ.

» Ο Κάρολος ούμως ὀλιγώτερον εὐκίνητος, δὲν ἡδουνήθη να μὲ ἀκολουθήσῃ, καὶ εύρισκετο ἀκόμη εἰς τὴν αἰθουσαν, ὅπερ θύρα ἤνοιχθη καὶ εἰσῆλθεν ὁ δούξ τῆς "Αρκου, μὲ μεγάλην στολὴν, φορῶν τὸν πιλόν του καὶ εἰς τὰς χεῖρας κρατῶν τὴν χρυσόσφαιρον ράθδον του.

»Οι ὄφθαλμοί του ἐρρίφθησαν παρευθὺς ἐπὶ τῶν σημείων τοῦ ἐγκλήματος τῶν ἐπὶ τοῦ ἑδάφους ἐσκορπισμένων. Ο Κάρολος ὠχρίασε, ἀλλὰ ἔμεινεν ἀκίνητος βλέπων τὸν δοῦκα προσκρούντα πρὸς αὐτόν.

— Ποῖος ἔθραυσε τὸ δοχεῖον αὐτό;

»Ο Κάρολος ἐσιώπα.

»— Ποιός εἴθεται τὸ δοχεῖον αὐτό; ἐπανέλαβεν δὲ οὐκέτι οὐδενὸς κεραυνούσολου καὶ σείων ἐνταυτῷ τὴν ράβδον του

»— Ἐγώ ! ἀπεκρίθη μετὰ συστολῆς ὁ γενναῖος Κάρολος...

»Καὶ ὁ δοῦς ἡτοιμάζετο νὰ τὸν κατυπήσῃ ὅτε παρουσιάσθη ὁ Θεοβάλδος, προεπάθησε δὲ νὰ καθησυχάσῃ τὸν θεῖόν μου· ἀν καὶ ἐκινδύνευε νὰ ἐπισύρῃ τὴν ὄργήν του, ἐτόλμησε ὅμως νὰ τοῦ ὑπασθέξῃ ὅτι εἶχεν ἀδίκον νὰ ὄργιζεται ἐναντίον ἑνὸς παιδίου.»

"Αδικού !

»Εἰς τὴν λέξιν ἐκείνην η μανια τοῦ δουκός δὲν εἶχεν ὅρια

» — Καὶ ἦν σ' ἐδίωκον ἀπὸ τὴν σικίδιν μου ! ἔστιν ἐτιμώρουσέ : ἀνέρχοζεν ἐγείρων τὴν χειρα ἐπὶ τοῦ Θεοβάλδου.

»— Τὸ ἀδικημα τὰ ἡτο διπλοῦν, εἰπεν σύτος μετὰ ψυχρότητος.

»Καὶ ταῦτα λέγων ἔλαβεν ἐκ τῶν τρεμουσῶν χειρῶν τοὺς γέροντος τὴν ράβδον καὶ ἐφρίψεν αὐτὴν ἔξω.

»Τότε ἡ ὄργὴ τοῦ Θεοῦ μου ἐκφυγώθη. Ἀπόληπτος γε νόμιμος πρὸς τοιχύτην ἀταραξίαν, ἐκάθησεν εἰς μίαν ἑδρὰν μὴ δινόμιμον νὰ προφέρῃ λέξιν, καὶ κρύσας τὸν κώδωνα, διέταξε διὰ νεύματος τὸν ἐπιστάτην του νὰ ἀπαγάγῃ τὸν Κάρολον, ὃ διποτὲς ἔξερχόμενος ἐφρίψε πρὸς τὸν Θεοβαλδὸν βλέψμα εὐγνωμοσύνης, ως ἔχαν ἔλεγον : «εἰς σὲ εἰς τὸ ἔζης ψυχῆ τε καὶ σώματι θὰ εἴμαι ἀφωνισμένος». Καὶ ἐτήρησε τὸν λόγον του

»Ἐγὼ κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸῦ δὲν ἐτόλμων ἵνα ἔξελθω τοῦ ὕψους μου· ἀλλ' ὅμως ἐπρεπε νὰ εὑρεθῶ εἰς τὸ γενύμα. Οὐ θεῖός μου ἦτο μόνος εἰς τὸ ἑστιατόριον, κατηγῆς καὶ σιωπηλός· ὅλίγα βήματα ὅπισθεν αὐτοῦ ἐφαίνετο δὲ Κάρολος, μόλις στηριζόμενος ἐπὶ τῶν πεδῶν του· ἀλλὰ τοσοῦτον ἐλαχιπονίον εἰς ὄφθαλμοι του, τοσαύηπον ἔκφραστον χαρξὶς ἐλαθεν ἡ φυσισγνωμία του ἀμφὶ μὲ εἶδεν, ὥστε κατ' ἀρχὰς ἐπίστευσα ὅτι δὲ θεῖός μου δὲν ἐγνώριζε τίποτε. Ἀλλὰ πόσον ὑπέφερε τὸ ἑσπέρας ὅτε ἔμαθον ὅτι, ἀφοῦ δὲ πιστάτης ἀπήγαγε τὸ διστυχὲς παιδίον, τὸ ἐγύμνωσαν καὶ τὸ ἔμαστίγωσαν μέχρις αἷματος· καὶ ὅμως οἱ πόνοι δὲν ἀπέσπασκαν οὔτε παραπονά, οὔτε μίαν λέξιν ἐκ τοῦ στόματός του! "Αφησο κρυψήν ἀγανακτήσεως, ἔτρεξα πρὸς τὸν Κάρολον καὶ ἤθελα ν' ἀποκάλυψω τὸ

»— Διατί νά θυμώσετε πάλιν τὸν θεῖον σας, ἀφοῦ δέξατε φερόντες μειδιῶν, ἐπραῦνθι τέλος πάντων;

»— Ἀλλά, Κάρολε, εἰπόν, τί δύναμαι νὰ κάμω διὰ νὰ
ἔξιφλήσω τὸ ποδός σὲ γέρεος μου;

» — Νὰ σιωπήσετε, χυρίχ, καὶ νὰ μὴ ταράττετε τὴν εὐ-
δαιμονίαν μου ! »

» Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ἔννοεῖτε, ὁ Κάρολος ἔγεινε

προστατευόμενός μου, δὲ εὐνοούμενος καὶ διπιστότερος φίλος μου. Ἡ ἀρσιώσις του δὲν εἶχε σύριχ, καὶ ή μόνη του ἐνασχόλησις ἦτο νὰ προσπαθῇ ν' ἀναγινώσκῃ εἰς τοὺς ὄφθαλμούς μου, διὰ νὰ μαντεύῃ τὰς δικταγάς μου καὶ νὰ προλαμβάνῃ τὰς ἐπιθυμίας μου. Ο μὲν θεῖός μου συνεχῶς τὸν διέτατεν ἐγὼ δύως δὲν εἶχον ἀνάγκην τούτου.

»Ως πρός τὸν Θεοβάλδον, τὴν ιδίαν ἐκείνην ἐσπέρχων, κατὰ τὴν διποίαν συνέδη ἡ σκηνὴ ἐκείνη, ἡθέλησε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν ἔπαυλην. Ο θεῖός μου δύως εἶχεν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας του—ἐπειδὴ εἶχε τότε ἀλληλογραφίαν μετὰ πλειστῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας—καὶ τὸν διέταξε ἀγερώγως νὰ μεινῇ δὲ θεοβάλδος, περιφρονῶν τὰς δικταγάς του ἡτοιμαζετο νὰ ἀναχωρήσῃ. Άλλ' ἐγὼ ἀπηλπισμένη, διότι ἐμελλει νὰ τὸν στερηθῇ, τὸν παρεκάλεσα νὰ μὴ μᾶς ἀφίσῃ... ἐδίστασεν.

»Α! ἀνέκρειχ τότε κλαίουσα, δὲν θὰ ἔχω πλέον κανένα φίλον!

»Ἐμεινε.

»Καὶ ἐνῷ ἦτο τραχὺς καὶ σοβαρὸς εἰς ὅλους, εἰς ἐμὲ ἐφαίνετο ἀγαθὸς καὶ ἐπιεικής. «Οσον ὄχληρά καὶ ἀν ἥσαν τὰ καθήκοντά του ὡς παιδαγωγοῦ, δὲν ἤδυνατο δύως τίποτε νὰ ἔξαντλήσῃ τὴν ὑπομονὴν του, τὴν διποίαν συνεχῶς ὑπέβαλλον εἰς δεινὰς δοκιμασίας, πρὸ πάντων εἰς τὴν μελέτην τῶν ξένων γλωσσῶν. Διότι τὴν Γαλλικὴν ἐμάνθανον καπως εὐκόλως, εἰς τὴν Γερμανικὴν δύως, τὴν διποίαν δὲ θεῖός μου ἡγάπα εἶχον μεγίστην ἀπέχθειαν, καὶ μετὰ προσπαθείας πολλῶν μηνῶν, μὴ δυναμένη νὰ διατηρήσω εἰς τὴν μνήμην μήτε μίαν λέξιν τῆς γλώσσης αὐτῆς, ἡ διποία ἐφαίνετο εἰς ἐμὲ τὴν ιταλίδια βάρθερος, παρεκάλεσα τὸν Θεοβάλδον νὰ διακόψωμεν τὰ μαθήματά μας, καὶ συνήνεσεν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄφῳ νὰ τὸ εἶπω εἰς τὸν δοῦκα τῆς Ἀρκου. Τὸ ὑπεσχέθην, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐτόλμησα νὰ τὸ εἶπω.

»Ἐνίστε δὲ θεῖός μου μὲ ἡρώτα ἀν ἡ Γερμανικὴ μοὶ ἐπρέπει ἀκόμη ἀδηταν. Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην τραυλίζουσα,

»—Ογι τώρα πλέον.

»—Ἀρχίζεις λοιπὸν νὰ ἐννοήσῃ τὴν Γερμανικήν;

»Τότε ἐνθυμηθεῖτα ὅτε δὲ θεῖός μου οὔτε λέξιν ἐγνώριζε τῆς γλώσσης αὐτῆς, καὶ ἐνθαρρυνθεῖσα ἀπεκρίθην μετὰ σταθερότητος.

»—Ναί, θεῖέ μου, θαυμάσια!

»Συνέπεσε δὲ τότε δὲ θεοβάλδος ν' ἀναγωρήσῃ ἐκ τῆς ἐπαύλεως, διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν μητέρα του, ἡ διποία ἦτο σοβαρὰς ἀσθενής, ὅτε αἴφνης δὲ θεῖός μου ἐλαχεῖς ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν Μαρκράδον τῆς Ἀνσπάχης· ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, ἦτο ἐμπιστευτικὴ καὶ συνέκειτο ἐκ τριῶν μεγάλων σελίδων εἰς Γερμανικήν στριφνοτάτην.

»—Τι διαλαμβάνει, μοὶ λέγει, ἂς τὴν ἀκούσωμεν,

»Δύνασθε νὰ φαντασθῆτε τὴν στενοχωρίαν μου... ἐστρεψε όλα τὰ μέρη τὴν κατηραμένην· ἐπιστολὴν... καὶ μὴ δυναμένη νὰ εῦρω ἀλληληπόρασιν,

»—Εἶνε πολὺ μακρά, εἶπον.

»—Αὐτὴ μόνη ἡ δυσκολία ὑπέρχει; τότε σοὶ δίδω κακιὰν ἔως τὸ ἐσπέρας...

»Άλλ' ἡ δυσκολία δὲν ἔτο εἰς τὸν γρόνον. Ἀνέβην εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ὅπου διηλθον πολλὰς ὥρας κλαίουσα καὶ καταρωμένη τὸν Μαρκράδον τῆς Ἀνσπάχης. Ερθασε τὸ γεῦμα.

»Οθεν ἀφῆκα τὴν ἐπιστολήν, καὶ κατέβην νεκρὰ μᾶλλον ἢ ζῶσα.

»—Ἐτελείωσε; μὲ ἡρώτησεν δὲ θεῖός μου.

»«Ἐκυψε τὴν κεφαλὴν γωρὶς νὰ ἀποκριθῶ· τὴν σιωπὴν ἐκείνην ἔξελαβεν ἀναμφιβόλως ἀντὶ καταφάσεως, καὶ ἀδυνατῶ νὰ σᾶς περιγράψω τὸν τρόμον, δὲ θοῖσος μὲ κατέλαβεν, ὅταν τὸ ἐσπέρας μετὰ τὸ γεῦμα μὲ ἡρώτησε,

»—Ποῦ εἶνε ἡ ἐπιστολή;

»—Εἰς τὸ γραφεῖον μου, ἀπεκρίθην, παραδίδουσα τὴν ψυχὴν μου εἰς τὸν Θεόν.

»Τόσος ἦτο δὲ φόβος μου καθ' ὃσον ἐπλησίαζεν ἡ στιγμὴ, ὅστε μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ προφέρω λέξιν. Πρὸς τελείων μου κατασχύνην, δὲ θεοβάλδος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν. Εἶχε φύασει πρὸ δύλιγου.

»—Ο θεῖός μου τῷ διηγήθη ἐν συντόμῳ περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

»—Καὶ ίδου τέρα, τῷ εἰπεν, ἡ μεθήτρια σου θὰ μᾶς ἀναγνώσῃ τὴν μετάρρωσιν! παρατήρει σὺ δὲ τὸ ιδίως τὸ κείμενον καὶ πρόσεχε ἐάν ήνε αὐριθής.

»—Τὸ πῆργον δύο χαρτία, ἐξ ὧν τὸ ἐν ἔσωκεν εἰς ἐμέ, καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὸν διδάσκαλόν μου, τοῦ διποίου ἡ ἀνησυχία ἦτο ἡ αὐτὴ μὲ τὴν ίδικήν μου. Ἐταράττετο, ωρία, καὶ ἐμεινεν ἀβέβαιος, διὰ τοῦτο μάλιστα γάριν ἐμοῦ νὰ διμιλήσῃ ἢ νὰ σιωπήσῃ.

»—Άλλ' ἡ ἐκπληξίας του ὡς καὶ ἡ ίδική μου ἐδιπλασιάσθη, ὅτε ρίψκα τοὺς ὄφθαλμούς ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς, εἰδόν τὴν ἐπιστολήν τοῦ Μαρκράδου εὐχαριγνώστως μεταφρασμένην.

»—Ανεγίνωσκον ὑψηλοφώνως, καὶ δὲ θεοβάλδος, δὲ θοῖσος προσείχεν εἰς τὸ πρωτότυπον, δὲν ἤδυνήθη νὰ κρατήσῃ πολλάκις τὴν ἐκπληξίαν του, τὴν διποίαν δὲ θεῖός μου ἔξελαβεν ὡς θυμασμόν.

»—Βλέπουσα τότε ὅτι ἐσώθην, καὶ μὴ δυναμένη νὰ ἔξηγήσω τὴν εύτυχίαν ἐκείνην, τὴν διποίαν ὑπέλαθον ὡς θαῦμα, ἔλεγον καθ' ἔαυτην ποια ἀγαθὴ τύχη ἡλθε πρὸς βοήθειάν μου καὶ ἐπαγρυπνεῖ ἐπ' ἐμοῦ;

»—Άλλας, συγγνώμην, φίλοι μου, συγγνώμην, εἶπεν ἡ κόμηςσα μὲ φωνὴν ἐξησθενημένην. Αἱ ἀναμνήσεις αύταις τῶν παιδικῶν μου ἡμερῶν μὲ παρέσυραν πέρχων τοῦ δέσντος... δὲν ἔχω πλέον δυνάμεις νὰ ἔξαχολουθήσω...

»—Καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς, ἡτις πολλάκις πρότερον ἐζήτησε νὰ τὴν διακόψῃ τῇ ἐπέβαλε σιωπήν, καὶ τείνουσα τὴν γεύρα πρὸς τὸν Φερνάνδον, εἶπε πρὸς αὐτόν.

— Αὔριον.

Γ'

Τὴν ἐπαύριον ἡ κόμησσα ἐξησκολούθησε τὴν διηγήσιν της ώς ἔξης:

»—Ο θεῖός μου ἔξηλθε τοῦ δωματίου. Ο θεοβάλδος καὶ ἐγὼ παρετηρήσαμεν ἀλλήλων, ἀπόπληκτοι καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἔξηγήσωμεν τὸ μαγικὸν καὶ παρὰ φύσιν ἐκεῖνο φαινόμενον. διότι ἐκτὸς τοῦ διδάσκαλού μου, δὲ θοῖσος πρὸ δύλιγου ἔφθασεν, κακεῖς ἐκ τῆς οἰκίας δὲν ἐγνώριζε τὴν Γερμανικήν... Ο Κάρολος, δρθίος εἰς μίαν γωνίαν, μῆτρας ἔθλεπε μειδιῶν, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Θεοβάλδον,

»—Καὶ πῶς, διδάσκαλε, δὲν μαντεύεις ὅτι ἔχεις ἔδω ἔνα

μαθητήν περιπλέον, ὅστις σοὶ ὄφείλει τὴν χάριν ὅτι ἔγεινεν ὀφέλιμος εἰς τὴν εὐεργέτειά του;

»Ο Θεοβάλδος ἔμεινεν ἐκπληκτός, διότι ἡ φράσις αὕτη προεφέρθη εἰς καθηρωτάτην γερμανικήν, ἐγώ δὲ ἀνέκραξα:

»— Πῶς, Κάρολος, σὺ τὴν μετέφρασες; πῶς ἀπέκτησες τοιαύτας γνώσεις;

»— Αἱ γνώσεις αὗται εἶνε ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ἀπερρίψατε καὶ τὰς ὁποίας ὑπέκλεψα, μᾶς εἶπε. Θὰ μὲ συγχωρήσετε διὰ τὴν κλοπὴν αὐτῆν, ἡ ὁποία θὰ ἔμεινεν κίνητος ἀγνωστος, ἐὰν δὲν παρουσιάζετο ἡ περίστασις αὐτὴ διὰ νὰ σᾶς ἀποδώσω ὅ, τι σᾶς ὄφείλω.

»Τῷροτι, ἀπὸ τριῶν ἑτῶν ὁ Κάρολος, μάρτυς ἐνδελεχῆς καὶ σιωπηλὸς ὅλων τῶν μαθημάτων, ὅσα ἐλάμβανον, ὥφελήθη ὅσον καὶ ἐγὼ καὶ μάλιστα πολὺ περισσότερον. Τὰ δύο τρίτα τῆς ἡμέρας, κατὰ τὰ ὁποῖα ἔμενε μόνος καὶ ἐλεύθερος, κατέγινετο εἰς τὴν μελέτην καὶ ὅχι εἰς τὴν ἀργίαν, σπῶς ἐνόμιζον.

»Ο Κάρολος, εἶχε τὴν εἰσόδου ἐλευθέραν εἰς τὸ σπουδαστήριόν μου, τὸ ὅποιον ἐτακτοποίει, ἐμελέτα μὲ τὰ βιβλία μου καὶ ἡ ἐπίμενός του ἐπιμέλεια πρὸς τὴν σπουδὴν, τὸν κατέστησε τάχιστα πολὺ σοφώτερον μικρῆς κόρης, ἀπερισκέπτου καὶ ἀφρόντιδος.

»Καὶ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο παιδίον, τὸ ὅποιον ὅλι περιεφρόνυν, ἐγνώριζεν ἐντελῶς τὴν ἡμετέραν καὶ ζένας ἀκόμη γλώσσας, τὴν ἴστορίαν καὶ τὴν γεωγραφίαν.

»Δὲν ἦρκει τοῦτο, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μουσικὴν ᾧτο ἐγκρατέστερος ἀπὸ ἐμέ· ἐπειδὴ ἀμα ἐξηρχόμην, ἐκεῖνος ἐκάθητο εἰς τὸ κλειστόν μονόχλον καὶ ἐνθυμοῦμαι, διὰ ἀκούσασα τότε τοὺς ἀπομεμαρυσμένους ἕχοντας, ἐνόμιζον ὅτι ὁ διδάσκαλός μου ἐμουσούργει.

»Ἐννοεῖται ὅτι μετὰ τοιαύτην δμολογίαν ὁ Κάρολος δὲν εἶχε πλέον ἀνάγκην νὰ κρύπτεται, οὔτε νὰ καλύπτῃ τὰ ἔργα του ἀπὸ ἡμᾶς.

»Οθεν συνεπούδαζομεν.

»Αἱ ἐπιτυχίαι του διήγειρον εἰς ἐμὲ τὴν ἡμιλλαν καὶ εὑρον ταχέως εἰς τὴν σπουδὴν θέλγητρα μέχρι τοῦδε ἀγνωστα.

»Ο Θεοβάλδος ἀφ' ἑτέρου ἐσεμνύνετο διὰ τὰς προόδους μας καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν πρόοδον τοῦ Καρόλου, τοῦ δοποίου ἡ πρώτος εὐφυία ἀντελαμβάνετο μετ' ἀκατανήστου εὐκολίας καὶ τὰ δυσκολώτερα ἀντικείμενα.

»Μνήμη ἀκάματος, ἀντίληψις ὁζεῖται, φαντασία ζωηρὰ καὶ αἰσθήματα εὐγενῆ καὶ θερμά, καρποὶ σύχι τοῦ νοῦ, ἀλλὰ τῆς καρδίας· αὐταὶ ἡσάν αἱ ἀρεταὶ του, αἱ ὁποῖαι ἐκόσμουν αὐτὸν, ὡςτε ὁ Θεοβάλδος παρατηρῶν αὐτὸν μετ' ἐκπλήξεως, μοὶ ἐλεγε προφητικῶς:

»— Πίστευσέ με, δὲν εἶνε ἐκ τῶν κοινῶν ἀνθρώπων, καὶ διὰ τοιαύτων καὶ ἀν ἐκλέξη, ἡ θέσις του πάντοτε θὰ εἴνε δι' ἀνώτατα ἀξιώματα.

»— Εὖν ἔχῃ σύτως, ἀνέκραξεν ὁ Κάρολος, εἰς σᾶς θὰ τὰ χρεωστῶ, φίλοι μου, καὶ τὸ ταλαιπωρὸν ὄρφανὸν δὲν θὰ τὸ λησμονήση ποτέ.

»Εἰς ὀλίγους διάστημας ὁ διδάσκαλος δὲν εἶχε πλέον τίποτε νὰ διδάξῃ εἰς τὸν μαθητήν του, διὰ τοῦτο εἶγεινεν διὰ τῶν μελετῶν του.

»Τὸ κατ' ἐμέ, ως κόρη μὴ δυναμένη οὔτε νὰ τοὺς ἀκολουθήσω, οὔτε νὰ ἀναβῶ μέχρις αὐτῶν, ὑπερηφανεύομην διὰ

τὴν μόνην ἀξίαν μου τοῦ νὰ δύναμαι δηλαχῆν νὰ τοὺς ἐκτιμῶ καὶ νὰ ἀγαπῶμαι ὑπ' αὐτῶν.

»Πόσον αἱ συνομιλίαι των ἡσαν γλυκεῖχι καὶ θελκτικαὶ! ὅποια εὐγενῆ καὶ γενναῖα αἰσθήματα καθίστων τοὺς λόγους των πειστικοὺς καὶ τὴν εὐγλωττίαν των γοητευτικήν. Καὶ ἐν μέσῳ τῆς μοναξίας τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου πύργου, πλησίον γέροντος ἴδιοτρόπου, πόσον ταχέως παρήρχοντο αἱ ὥραι εἰς τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο τῆς ἐργασίας, τοῦ ἱεροῦ ἀσύλου τῆς σπουδῆς καὶ τῆς φιλίας.

»Ταὶ ἀφρόντιδας ἡμέρας τῆς παιδικῆς ἡλικίας διεδέχητο ἡ χρυσὴ τὴν νεότητος ἡλικία, μὲ τὰς γοητευτικὰς της ὄνειροπολήσεις, τὰς σκέψεις καὶ τὸ εύρυτατον μέλλον.

»Ο Θεοβάλδος ὡς πρεσβύτερος ἦτο ὀλιγώτερον εύτυχής, ἀλλὰ σοβαρώτατος καὶ ἐμβριθέστατος.

»Ἐγνώρισε πρὸ πολλοῦ τὸν κόσμον, δηλαχῆν τὰς λυπας, ἐγῷ ἡμεῖς δὲν ἐγνώριζομεν εἰμὴ τὴν μοναξίαν, τὴν φιλίαν, καὶ τὴν εύτυχίαν.

»Μίαν ὥραίαν πρωίαν τοῦ φθινοπώρου καθήμενοι καὶ οἱ τρεῖς ὑπὸ τὴν δενδροστοιχίαν τοῦ κήπου συνωμιλοῦμεν ποτὲ διὰ τοῦ Καρόλου δὲν ἐφάνη εὐθυμότερος καὶ ἐρασμιώτερος.

»— Ωνειρεύθην, εἶπεν ὅτι ἡμην μέγας ἀρχων καὶ πρωθυπουργός.

»— Εἰς ποιῶν βασίλειον; τὸν ἡρώτησκ.

»— Τὸ ὄνειρόν μου δὲν μοὶ τὸ ἐφανέρωσε.

»— Εγὼ δὲ ποίαν θέσιν εἶχον;

»— Σεῖς, κυρία, εἰσθε βασίλισσα.

»— Καὶ ὁ Θεοβάλδος;

»— Πνευματικὸς τοῦ Βασιλέως.

»Πρὸς τὴν ἀπρόσπτον αὐτὴν πτῶσιν ἥρχισα νὰ γελῶ, καὶ ἡ εὐθυμία μου διήγειρε καὶ τὴν εὐθυμίαν τοῦ Καρόλου.

»Ο Θεοβάλδος μόνον ἔμεινε σοβαρός, καὶ κινῶν τὴν κεφαλήν,

»— Αἱ, ἀλλὰ..., δὲν εἶνε ἀδύνατον αὐτό, εἶπε.

»Εἰς τὰς λέξεις αὐτὰς οἱ γέλωτές μας ἐπιπλασιάθησαν.

»— Μὴ γελάτε, προσέθεσε μετὰ πολλῆς ἀταρχείας... "Ἐπρεπε νὰ ἡμαι λογικώτερος ἀπὸ σᾶς... καὶ ὅμως εἰμαι ὁ καθηέντερος καὶ ὁ δεισιδαιμονέστερος..." Ο, τι πρὸ ὀλίγου εἶπες μὲ εξεπλήξει, καὶ ἀκουσίως μου τὸ πιστεύω.

»— Καὶ διατέ; τὸν ἡρώτησα.

»— Ἐπειδὴ εἶδον ἀκριβῶς τὸ αὐτὸν ὄνειρον.

»Τότε ἀφήκαμεν κραυγὴν ἐκπλήξεως.

»— Ναι, εἶπεν εἰς τὸν Καρόλον, ἐγὼ ιερεὺς καὶ σὺ μέγας ἀρχων.

»— Καὶ ἐγὼ; τὸν ἡρώτησα.

»— Δι' ὑμᾶς τὸ πρᾶγμα διδάσκει, εἶπε θιλίερως, σεῖς δὲν ἡσθε πλέον ἐκεῖ, μᾶς εἴχετε ἀφῆσει... μᾶς ἐγκαταλίπετε.

»— "Α! τὸ ὄνειρόν σου εἶνε ψευδές καὶ στερεῖται τῆς κοινῆς κρίσεως, ἀνέκραξα. Δὲν γνωρίζω τὸ πεπρωμένον: ἀλλ' εἰσινηπότε καὶ ἀν ἦν τὸ ἴδιον μου, δρκίζει με ἐδῶ, ὅτι τί ποτε δὲν θὰ εἴνε ίκανὸν νὰ με κάμη νὰ λησμονήσω τοὺς φίλους τῶν παιδικῶν μου ἡμερῶν.

»— Καὶ ἡμεῖς ἐπίσης δρκίζομεθα, ἀνέκραξαν τείνοντες πρὸς ἐμὲ τὰς χειράς των, τὰς ὁποῖας ἐκράτευν συνεσφιγμένας.

»— Επηκολούθησε στιγμὴ σιωπῆς, μετὰ ταῦτα ὁ Θεοβάλδος προσέθεσε βραδέως καὶ μὲ ψῆφος σκεπτικόν.

» — Ναι, κυρία, τὰ προσισθήματά μας θὰ ἐπαληθεύσουν. Θὰ ἀποκτήσετε μίαν ἡμέραν μεγάλα πλεύτη, θὰ κατασταθῆτε μεγάλη καὶ εὐγενής κυρία . . . ὅλοι δὲ θὰ σᾶς σέβονται καὶ λατρεύουν! Καὶ σὺ Κάρολε, ἡ ἄξια σου μᾶλλον πιο ρότοντό σου προμηνύει ὅτι παρὰ τὰ προσκόμια τῆς θεσιών καὶ τῆς γεννήσεως σου θὰ φύσης εἰς μεγάλα ἄξιώματα.

» — Τόσον τὸ καλλίτερον διὰ σέ, τῷ εἶπεν εὐθύμως ὁ Κάρολος, κτυπῶν αὐτὸν κολακευτικῶς ἐπὶ τοῦ δέρμου.

» — Ω! ἐγώ, ἐπανέλαβεν ὁ Θεοβάλδος, ἔχω τὴν ιδέαν ὅτι πάντοτε θὰ ἥματι δυστυχήῃ! δὲν θὰ εἴμαι χρήσιμος διὰ τίποτε... πιορὰ διὰ νὰ σᾶς ἀγχῶ, καὶ νὰ σᾶς προσφέρω τὴν ζωὴν μου... βλέπετε, λοιπόν, ἐξηκολούθησε μειωθεῖν καὶ θλιβων τὰς χεῖράς μας, ὅτι ἀνέλιθος τὸ καλλίτερον μέρος καὶ ὅτι καὶ ἐκ τῶν τριῶν θὰ ἥματι ὁ εὔτυχεστερος.

» — Οἱ κώδωνοι τοῦ φρουρίου ἡκούσθη καὶ ἐγωρίσθημεν ἐπιναλαμβάνοντες τὸν ὄρκον τῆς αἰώνιου φίλας τὸν ὄρκον αὐτὸν ὁ Θεός εἰκήκουσε, καὶ αἱ καρδίαι μας τὸν ἐτήρησαν.

» — Πιορὰ τὸ σύγνηθες, ἔφθασε πρὸ ὄλιγου ἐκ τῶν περιγώρων πολυάριθμος καὶ λαμπρὰ συνοδία ἐκ νέων ἀριστοκρατικῶν οἰκογενειῶν, οἱ ὅποιοι ἀπὸ πρωτίας ἐξελθόντες εἰς κυνήγιον ἔρχονται νὰ ἀναπαυθῶσιν ὄλιγον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δουκὸς τῆς "Αρκου, τοῦ γέιτονός των.

» — Οἱ θεῖοι μου ως ἄρχων τιμαριώτης, λίαν κολακευθεὶς ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ἑκείνης, ὑπερέχθη μετὰ χρᾶστος τοὺς νέους, ἀλλὰ καὶ ἀν δὲν ὡρμάστο ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τούτου, ἡ ἴσπανική του ὑπερηφάνεια θὰ ἀπέδιδε πρὸς αὐτοὺς προθύμως καὶ ἄξιοπρεπῶς τὰ καθήκοντα τῆς φιλοξενίας.

» — Μὲ εἰδοποίησε λοιπὸν νὰ κατακλύσῃ τὴν αἰθουσαν διὰ νὰ ὑποδεχθῇ καὶ περιποιηθῇ τοὺς νέους ἑκείνους.

» — Τηπήκουσα, καὶ ὅταν εἰσῆλθον ὄλων τῶν νέων ἑκείνων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς ἐμὲ καὶ ἡκούσθη ψιθυρισμός, πρὸς τὸν ὅποιον ἦμην ἀσυνείθιστος καὶ ὁ ὅποιος μὲ ἐπάρχεις πολύ.

» — Σπανίως ἐδεχόμεθα ἐπισκέψεις καὶ οἱ εὐγενεῖς ὅσοι μᾶς ἐτίμων διὰ τῆς παρουσίας των, ἡσαν συνήθως ἄρχασι δούκισσαι ἢ γηραιοὶ ἄρχοντες, φίλοι καὶ σύγγρονοι τοῦ θείου μου.

» — Η σεβαρὰ ἑκείνη συναναστροφὴ ὄλιγην προσοχὴν ἔδιδεν εἰς ἐμὲ καὶ συνείθιζε νὰ μὲ θεωρῇ ως πατέρων.

» — Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ἀνεπτύχθην, ἦμην τότε δεκαπέντε ἢ δεκαέξι ἑτῶν, καὶ παρετήρουν, ὅτε κατὰ τύχην ἔρρεπτον τὸ βλέμμα, ὅτι ἡ φυσιογνωμία μου δὲν ἔτοι δυσάρεστος; ποτὲ ὅμως δὲν ἐπέστησα τὴν προσοχὴν μου εἰς τοῦτο, καθόσον οὔτε οἱ φίλοι μου δὲν μοὶ ἀνέφερον ποτὲ περὶ τούτου ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἑκείνην τὸ ταχὺ καὶ αἰφνίδιον ἀποτέλεσμα, τὸ ὅποιον ἐπέφερεν ἐπὶ τοῦ πλήθους ἑκείνου τοῦ ἀγνώστου εἰς ἐμέ, ἢ συστολὴ τὴν ὅποιαν ἐδοκίμαζον, καὶ ἡ ὅποια ἐν τούτοις δὲν μὲ δυσηρέστει . . . ὅλα τέλος μοὶ ἀπεκάλυψαν κατὰ πρῶτον τότε ὅτι ἦμην καὶ ὅτι ἐπρεπε νὰ εἴμαι ὥραξις, καὶ ἀν ἡ ἀγνοικία μου ἡδυνήθη νὰ διατηρήσῃ ἀμφιβολίας τινὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, αἱ πέριξ ἀναφωνήσεις ταχέως μοὶ τὰς ἔξηλειψαν.

» — Μὰ τὸν "Αγιον Γενάριον, πόσον εἶνε ὥραξις! τί ἀναστηματικέμοιάν! τί ὥραξις μακύρως ὄφθαλμοι. Εἰς τὴν αὐλήν δὲν ὑπάρχει ὥραξιότης ἀνωτέρα αὐτῆς.

» — Εὐχαρίστως ἔδιδον τὸ πάντα ἀ' αὐτήν, ἀνέκριξε μικρόσωμός τις εὐγενής, μὲ μαύρον μύστακα.

» — Καὶ ἐγὼ δύμινας, εἰπέ τις διὰ τραχείας φωνῆς ἡ ἑποία μὲ ἔκκαμε νὰ σκιρτήσω, τὸ πάντα, ἐκτὸς τῶν θηρευτικῶν κυνῶν μου, καὶ τοῦ ἀραβίκου ἵππου μου.

» — Όλα αὐτὰ ἐλέχθησαν χαμηλοφώνως, ἐντυπωθὲν ὑπὸ εἰκοσιών καὶ δισκίων καὶ δὲν ἡξεύρω πῶς κατώρθωσα, ὥστε νὰ μὴ μου διαφύγῃ οὕτε λέξις.

» — Ο θεῖος μου, δὲν πρὸς ὄλιγου ἐστόλισε τὸ στήθος μὲ τὰ παράσημα του, καὶ ἐνεδύθη τὴν μεγάλην ταινίαν τοῦ τάγματος τῆς Καλατράβας, εἰσῆλθε τὴν στιγμὴν ἑκείνην προσκλῶν τοὺς ξένους του νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸ ἐστιατόριον.

» — Εἰς τὴν λέξιν ἑκείνην ἐληημόνησαν τὰ πάντα, καὶ ἡ θηρευτική των ὅρεων δὲν τοις ἐπέτρεψε νὰ ἐνεχολῶνται περὶ ἐμοῦ, διότι εἶχον ἀλλοι τοῦ καλλίτερον νὰ κάμωσι. Τὰς πρώτας στιγμὰς τῆς σιωπῆς διεδέχθη συνδιάλεξις θορυβώδης, δυσιάζουσα ἀκροτελεύτιον μουσικὸν μέλος ἡ τεμάχιον πολυωδίας.

» — Ολοι διηγοῦντο ιδεικότερως καὶ ταύτοχρόνως τὰ θηρευτικά των κατορθώματα, καὶ δὲ διαίρετος ὁ οἶνος ἐχύθη εἰς δλῶν τὰ ποτηρίκια, δὲν ἡσαν πλέον εἰς κατάστασιν νὰ συννεοῶνται. Τί δύμιλαι, θεέ μου! τί ἀμάθεια, τί κύταρέσκεια. Καὶ πάλιν εὐτυχεῖς θὰ ἐλαγκίζοντο οἱ εὐγενεῖς ἑκεῖνοι ἄρχοντες, ἐάν δὲν ἡσαν εἰπὺ μωροί καὶ κενόδοξοι, ἀλλὰ πολλοί εἴς αὐτῶν, μὴ ἀρκούμενοι εἰς τοὺς παραλογισμούς των, διεκρίνοντο πρὸς τούτους διὰ τῆς χυδαιότητος των καὶ τοῦ ἀχρείου τρόπου των· ἐκπεληγρύεντα καὶ δυσηρεστημένη, ἐνόμιζαν ὅτι ἡκουον γλωσσαν ὄλων νέαν, ὅτι εύρισκόμην μεταξὺ κόσμου ὄλων ἀγνώστου καὶ ἀφιλοξένου, μακράν τῆς πατρίδος καὶ τῶν φίλων μου, τοὺς δόποις ἐπεθύμουν ταχέως νὰ ἐπαγίδω. Τὸ γεῦμα δὲν εἶχε τέλος καὶ αἱ ἀλλεπαλλήλαι προπόσεις ἐθέρμαντον τὸν ἐγκέφαλον τῶν συμποτῶν μας.

» — Εἰς ὑγείαν τῆς κυρίας! ἀνέκραξεν εἰς ἐξ αὐτῶν κενόνων πληρες ποτηρίον.

» — Εἰς ὑγείαν τοῦ φιλοξενίζοντός μας δουκὸς τῆς "Αρκου! ἀπεκρίθη ἔτερος.

» — Εἰς ὑγείαν τῶν κάπρων τῆς περιοχῆς ταύτης, εἶπεν ἡ τραγεῖκη φωνή, τὴν ὁποίαν ἡκουούσα πρότερον εἰς τὴν αἴθουσαν.

» — Ο ἀτρόμητος ἑκείνος θηρευτής, δὲν Νειμρώδη τῶν περιχώρων, ἡτο νέος εἰκοσιτεσσάρων ἔως εἰκοσιπέντε ἑτῶν, πυρρόθρεξ τὴν κόμην καὶ τὸν μύστακα, τοῦ δοποίου οἱ τραχεῖς καὶ ἀγέρωχοι χαρακτήρες θὰ ἡσαν ἀρκετὰ κανονικοὶ ἐάν μὴ διεσχίζοντο ὑπὸ μεγάλης οὐλῆς, προελθούσης ἀπὸ κλάδων δένδρου κατά τὴν θράσην.

» — Εἰς ὑγείαν τῶν κάπρων τῆς περιοχῆς ταύτης, ἐπανέλαβε, καὶ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἐφόρευσα σήμερον τὸ πρώτι.

» — Απατάσαι, οδοιόρδε, ἀπεκρίθη εἰς τῶν συμποτῶν, δὲν κάπρος ἑκείνος ἐπεσε φονευθεὶς ὑπ' ἐμοῦ.

» — Οχι, η σφαιρά μου τὸν ἐκτύπησε, τὸν εἶδα.

» — Ναι, ἀλλ' ὅταν σὺ τὸν ἐκτύπησες, ἑκείνος ἡτο σκοτωμένος.

» — Ψεύδεσαι.

» — Τότε ὁ ἀντίπαλός του ἡθέλησε νὰ δρυῆσῃ κατ' αὐτοῦ· δὲν διέτης τῆς "Αρκου ἡγέρθη, καὶ κατώρθωσαν μετὰ κόπου, ὥστε ἡ ἔρις νὰ μή λάθη δυσάρεστα ἀποτέλεσματα.

(Ἔπειται συνέχεια).